



unesco

Latvijas
Nacionālā komisija

Atzīmēs Gaujas plostnieku amata prasmju iekļaušanu UNESCO sarakstā

Publicēts: 11.05.2023.



Piektdien, 12. maijā, plkst. 15.00 Kultūras ministrijas Lielajā zālē norisināsies godināšanas pasākums, kurā tiks atzīmēta Gaujas plostnieku amata prasmju iekļaušana UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā.

Pasākumā pulcēsies Gaujas plostnieki, Valmieras pašvaldības, Strenču pārvaldes, Latvijas Nacionālā kultūras centra, Latvijas Kultūras akadēmijas, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvji.

2022. gada 1. decembrī, Marokā, Rabātā UNESCO Starpvaldību komiteja nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai nolēma iekļaut UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā vairāku valstu mantojuma elementu "Koku pludināšana", kurā ietilpst arī Latvijas Nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma vērtība – Gaujas plostnieku amata prasmes.

"Gaujas plostnieku amata prasmju iekļaušana UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā ir liels notikums ne tikai Latvijas, bet arī starptautiskā mērogā. Pirms vairākiem gadiem šajā prestižajā sarakstā tika iekļauta mūsu dziesmu un deju svētku tradīcija. Varam būt patiesi lepnī par visu iesaistīto paveikto darbu daudzu gadu garumā, kā arī mums visiem kopā ir jānovērtē šis nemateriālā mantojuma dārgumus, kuru rūpīgi lolo un sargā Gaujas plostnieki," atzīmē kultūras ministrs, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidents Nauris Puntulis.

Multinacionālo iesniegumu "Koku pludināšana" (*Timber Rafting*) kopā veidojušas sešas valstis – Austrija, Čehija, Latvija, Polija, Spānija un Vācija. 19. gadsimtā plostu braukšana bija iecienīts Vidzemes zemnieku peļņas darbs pavasarī, bet 20. gadsimtā plostus Gaujā palēnām nomainīja ekonomiski izdevīgākā vaļējā kokmateriālu pludināšana. 1996. gadā tradīcija tika atjaunota, aizsākot ikgadēju plostu siešanu un pludināšanu pa Gauju līdz Strenčiem, kur tā noslēdzas ar Gaujas plostnieku svētkiem, īpašu plostu

sagaidīšanas brīdi, Gaujas plostnieku gājienu un sveikšanu. 2018. gadā Gaujas plostnieku amata prasmes tika iekļautas Latvijas Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvais saraksts tiek veidots, lai nodrošinātu nemateriālā kultūras mantojuma lielāku uzskatāmību un paplašinātu izpratni par tā nozīmību, kā arī veicinātu dialogu par kultūras daudzveidību. Līdz šim UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā no Latvijas vērtībām iekļauta Dziesmu un deju svētku tradīcija (2008) un simbolisms Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, savukārt Suitu kultūrtelpa (2009) iekļauta Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā.

Kitija Balcare, UNESCO LNK komunikācijas

Autors: konsultante

<https://www.unesco.lv/lv/jaunums/atzimes-gaujas-plostnieku-amata-prasmju-ieklausanu-unesco-saraksta>